

2020/2021 TANÉVBEN ÉRVÉNYES TANTÁRGYI PROGRAM	
Tantárgy teljes neve: ÉTREND-KIEGÉSZÍTŐK	
Képzés: egységes, osztatlan	
Munkarend: nappali	
Tantárgy rövidített neve: Étrendk.	
Tantárgy angol neve: Dietary supplements	
Tantárgy neptun kódja:	
Tantárgy besorolása: kötelező/kötelezően választható/szabadon választható	
A tantárgy oktatásáért felelős szervezeti egység: SE GYTK Farmakognóziái Intézet	
A tantárgyfelelős neve: Dr. Béni Szabolcs Elérhetőség: 1085 Budapest, Üllői út 26. - telefon: +3620/8250489 - e-mail: beni.szabolcs@pharma.semmelweis-univ.hu	Beosztás, tudományos fokozat: docens, intézetigazgató PhD
A tantárgy oktatásában résztvevő(k) neve(i): (elmélet/gyakorlat) Ványolós Attila Gampe Nóra Riethmüller Eszter Fejős Ida Sólyomváry Anna Csernák Orsolya Béni Szabolcs meghívott előadók (MÉKISZ, OGYÉI)	Beosztás, tudományos fokozat: adjunktus, PhD tanársegéd, PhD adjunktus, PhD adjunktus, PhD tanársegéd, PhD adjunktus, PhD docens, PhD
A tantárgy heti óraszáma: 2 óra elmélet	A tantárgy kreditpontja: 2 kredit
A tantárgy feladata a képzés céljának megvalósításában: A tárgy feladata, hogy átfogó képet nyújtson az étrend-kiegészítők piacának jelenlegi viszonyairól. Kiemelt szerepet szán a termékkör piacán tapasztalható visszaélésekre, a szabálytalan ajánlásokra és hamisított termékekre. A diplomájuk megszerzése előtt álló gyógyszerészek az előadások során megbízható szakmai ismereteket sajátíthatnak el, mellyel záróvizsgás gyakorlatuk során illetve hivatásuk gyakorlásakor egyaránt szakszerű tájékoztatással állhatnak a betegek/laikusok rendelkezésére.	
A tantárgy rövid leírása: Az Étrend-kiegészítők c tárgy (követve a társarok oktatási portfólióját) a budapesti gyógyszerészképzésben is azt az évek óta fennálló hiányt hivatott pótolni, hogy pontos, szakmailag megalapozott és megbízható információk alapján segítsen a leendő gyógyszerészeknek eligazodni az étrend-kiegészítők gyártását, forgalmazását (szabályozását) és alkalmazását illetően. Az OÉTI OGYÉI-ba történő integrációjával az étrend-kiegészítők szabályozása újra kiemelt szerepet kapott, a gyógyszerészhallgatók esetében elkerülhetetlenül szükséges a termékcsoport meghatározásának és az alapvető fogalmaknak az ismerete. Az étrend-kiegészítők, mint a leggyorsabban növekvő (köztes) termékcsoport a hagyományos élelmiszerek és a gyógyszerek között mára az étrend kiegészítőiből azok meghatározó részévé váltak. A notifikált étrend-kiegészítők száma meghaladja a tízezret, nem megalapozatlan az a megállapítás, hogy a lakosság jelentős hányada fogyaszt valamilyen étrend-kiegészítőt, többnyire az orvos vagy gyógyszerész tudta nélkül. Bár számos étrend-kiegészítő tartalmaz gyógynövényeket (gyakran olyat, amely nem része a Farmakognózia tárgy tematikájának), a tananyag elkülönül a farmakognózia és a fitoterápia tárgyaktól, mert étrendi-élelmiszer jellegű alkalmazási szemlélettel (a terápia és a betegségmegelőzés helyett az egészségmegőrzést előtérbe helyezve) tárgyalja a termékekben előforduló komponenseket, és ad útmutatást a leendő gyógyszerészek számára a termékcsoport szakmailag megalapozott megítéléséhez. A tantárgy áttekinti az étrend-kiegészítővel kapcsolatos minőségi követelmények rendszerét, a jogi szabályozását és a rendeleti végrehajtást, ill. ellenőrzést. A gyógyszerekkel ellentétben az étrend-kiegészítők gyártásának, forgalmazásának és minőség-ellenőrzésének szabályozása megengedőbb, mely a késztermékek minőségét negatívan befolyásolja, a termékajánlásokban megjelenő szakszerűtlen állításoknak kedvez. A tematika az EFSA (European Food Safety Authority) által alkalmazott egészségre vonatkozó állítások alapján csoportosítja és részletesen tárgyalja a fontosabb étrend-kiegészítő összetevőket. Külön előadásban tárgyalja a tápszereket, kitérve a speciális élethelyzetekre és korcsoportokra, illetve taglalja a kiegyensúlyozott táplálkozás, mint egészségmegtartó tényező szerepét. A tematika hangsúlyt fektet a növényi étrend-kiegészítők kockázatainak ismertetésére, különös tekintettel a gyógyszerekkel fellépő kölcsönhatásokra, de bemutatja a negatív listát is azokról a növényekről, amelyek nem javasoltak étrend-kiegészítőben.	
<i>Az adott félévi kurzusra vonatkozó adatok</i>	

Tárgyfelvétel ajánlott féléve	Kontakt elméleti óra	Kontakt gyakorlati óra	Kontakt demonstráció s gyakorlati óra	Egyéni óra	Összes óra	Meghirdetés gyakorisága	Konzultációk száma
9. félévtől majd 7. félévtől	24 óra	--	--	--	24	Őszi szemeszterben* Tavaszi szemeszter* <u>Mindkét szemeszterben*</u> (* Megfelelő aláhúzendő)	igény szerint

<i>A kurzus oktatásának időterve</i>	
Elméleti órák tematikája (heti bontásban):	
<ol style="list-style-type: none"> 1. hét: A termékcsoport meghatározása, alapfogalmak, jellegzetességek. A mennyiség (dózis) és a minőség szerepe. Jogi szabályozás, gyógyszer vs. étrend-kiegészítő, rendeleti végrehajtás, ellenőrzés. 2. hét: A hiánypótlás és helyettesítés: elfogadható és szükségtelen kiegészítések. Jogszerű és szabályellenes alkalmazások, visszaélések, jelenlegi piaci állapotok. 3. hét: A kiegyensúlyozott táplálkozás, mint egészségmegtartó tényező. Vitaminok és ásványi anyagok. 4. hét: Antioxidánsok 5. hét: A szív-érrendszer egészségét támogató szerek: a fiziológiás vércukorszintet és a normális koleszterinszintet elősegítő szerek 6. hét: Az ideális testsúly elérését/fenntartását támogató készítmények jellemzése. A testizom növekedését elősegítő étrend-kiegészítők. 7. hét: Az idegrendszer megfelelő működését támogató készítmények összetevői. 8. hét: Az immunrendszer megfelelő működését elősegítő összetevők. 9. hét: A csontok és ízületek egészségét támogató szerek. A menopauza okozta diszkomfort érzést mérséklő szerek. 10. hét: A megfelelő gyomor-bélműködést elősegítő szerek, a szexuális zavarok kezelése étrend-kiegészítővel. 11. hét: A különleges táplálkozási célú élelmiszerek. 12. hét: Anyatej-helyettesítő és anyatej-kiegészítő tápszerek. 13. hét: Az étrend-kiegészítők analitikai vizsgálatában alkalmazott módszerek, példák bemutatása. 14. hét: Az étrend-kiegészítők és gyógyszerek közötti interakciók. 	
Gyakorlati órák tematikája (heti bontásban): -	
Konzultációk rendje: igény szerint	
<i>Kurzus követelményrendszere</i>	
A kurzus felvételének előzetes követelményei: Gyógynövény- és drogismeret II. (a jelenlegi 3. és 4. évfolyamnak), majd Gyógynövény- és drogismeret I. (minden ezt követő évfolyam esetén) Gyógyszerhatástan-toxikológia I.	
A foglalkozásokon való részvétel követelményei, az elfogadható hiányzások mértéke, a távolmaradás igazolásának módja, pótlás lehetősége: Az érvényes Szabályzat szerint.	
Évközi ellenőrzés: -	
A félév végi aláírás követelményei: A megengedettnél nem több hiányzás esetén az aláírás megadható.	
A hallgató félév során egyéni munkával megoldandó feladatai: -	
A félév végi számonkérés módja: kollokvium	
A félév végi számonkérés formája: írásbeli vizsga: A vizsgaidőszakban a megszerzett ismeretek ellenőrzése céljából írásbeli dolgozat formájában teszt és esszé jellegű kérdésekre kell felelni a teljes kurzus anyagából.	
A tárgy előírt külső szakmai gyakorlatai: -	
A tananyag elsajátításához felhasználható jegyzetek, tankönyvek, segédletek és szakirodalom listája: Az előadás anyaga elérhető az Intézet webes felületén illetve a Moodle rendszerben	
A kurzus tárgyi szükségletei: tanterem, laptop, projektor	
Tantárgyi vonatkozású tudományos eredmények, kutatások:	
A tantárgyleírást készítette: Dr. Béni Szabolcs, egyetemi docens	